

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **Ing. Bc. N. T.,**
bytem ,

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2024, č. j. MPSV-2024/14302-911 a ze dne 23. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/158724-911,

t a k t o:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

1. Žalobkyně se podanou žalobou v řízení původně u zdejšího soudu samostatně vedeném pod sp. zn. 16 Ad 5/2024 domáhala zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného o zamítnutí jejího odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu, č. j. 51794/2023/AAC ze dne 16. 10. 2023, kterým bylo rozhodnuto, že žalobkyni se od 1. 9. 2023 odnímá dávka doplatek na bydlení. Toto rozhodnutí bylo napadeným rozhodnutím potvrzeno.
2. Dále se žalobkyně žalobou v řízení u zdejšího soudu původně samostatně vedeném pod sp. zn. 16 Ad 24/2024 domáhala zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného o zamítnutí jejího odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu, č. j. 18441/2024/AAC ze dne 11. 4. 2024, kterým bylo rozhodnuto, že žalobkyni se od března 2024 přiznává dávka pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na živobytí ve výši 141 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí bylo napadeným rozhodnutím potvrzeno.
3. Usnesením ze dne 14. 1. 2025 zdejší soud pro obdobné skutkové okolnosti obě řízení spojil pod sp. zn. 16 Ad 5/2024.
4. Žalobkyně namítla, že napadené rozhodnutí je stiženo vadami, nezákonným a nesprávným úředním postupem. Z odůvodnění je dle žalobkyně patrné pohrdání demokratickými hodnotami a principy, likvidační, diskriminační a segregáčnÍ výklad zákona v rozporu s principem právního státu. Rozhodnutí neplní zákonnou povinnost – opatření na podporu a dosažení rovného zacházení. K tomu poukázala na to, že se dne 6. 3. 2023 jako osoba jiné rasy mimo sjednaný termín pravidelných návštěv dostavila na kontaktní pracoviště, kde si vyžádala zprostředkování zaměstnání, následně se účastnila výběrového řízení. Její sdělení o tom, že je „černá“, bylo zaprotokolováno. Dle žalobkyně částka dle napadeného rozhodnutí je hluboko pod hranicí částky životního i existenčního minima a neumožňuje přežití. Žalobkyně má za to, že byla diskriminována s ohledem na pohlaví, věk, rasu, etnický původ, zdravotní stav a jiný politický názor. Rozhodnutí ji také poškozuje na zdraví, neboť jí bylo odepřeno praktickým lékařem předepsané dietní stravování, částka dávky nebyla v tomto ohledu zvýšena. Rozhodnutí je nezákonné, příspěvek na bydlení byl spočítán nesprávně s cílem žalobkyni poškodit. Žalobkyně poukázala na to, že dle jejího názoru správní orgány vyvíjejí setrvalé úsilí ji poškodit. Dále poukázala na čl. 2, 3 Úmluvy a čl. 13 a 14 Evropské sociální charty a na mezinárodní smlouvy. Žalobkyně dále zmínila nečinnost správních orgánů, v jejímž důsledku trpí žalobkyně hypertenzní krizí za bolestivého selhávání vnitřních orgánů, žalobkyně byla nicméně nucena i přes hrozbu úmrtí opustit nemocnici na revers, neboť nemá finanční prostředky na léky a léčbu. Nebylo jí přiznáno navýšení za dietní stravování. Došlo dle ní k nerespektování rozsudku zdejšího soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 10 A 4/2019- 66. Byl dále porušen čl. 6 Úmluvy, neboť řízení trvalo déle než dva měsíce. Bylo vedeno průtahové řízení bez zastoupení žalobkyně advokátem. Porušen byl dle žalobkyně také čl. 8, 13 a 14 Úmluvy. Protokol ze dne 6. 3. 2023 uvádí slovo „černá“, v napadeném rozhodnutí odst. 2 na straně 2 rozhodnutí znovu uvádí hanlivé a urážlivé označení žalobkyně jako „černé“. Jednání žalovaného porušuje podle žalobkyně také Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením. Dále žalobkyně namítla, že její matka je považována za společně posuzovanou osobu, čímž dle ní správní orgán krade pod pohrůžkou zabití žalobkyně důchod její matce, která nedala souhlas s uvedením příjmů. Žalobkyně byla pod nátlakem okolností a zdravotního stavu nucena porušit čl. 4 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016. Rozhodnutí se dle

žalobkyně nevypořádalo s námitkami ze správního řízení, je nesrozumitelné a porušuje zásady, je hluboko pod úrovní morálních zásad.

5. Ve druhé žalobě žalobkyně opět namítla nesprávný a nezákonný postup správního orgánu, pohrdání demokratickými hodnotami a principy. Napadené rozhodnutí podle žalobkyně neplní zákonnou povinnost, není opatřením na podporu a dosažení rovného zacházení. Žalobkyně rovněž opět poukázala na to, že se dne 6. 3. 2023 měla dostavit ke správnímu orgánu, kdy odpovědná úřední osoba měla do protokolu uvést nezákonnou a diskriminační podmínku přiznání dávky v podobě nadměrné sankční zátěže vůči žalobkyni, konkrétně bylo zaprotokolováno, že žalobkyně se dostavila a sdělila, že je „černá“ a špatně se jí hledá práce. Následně se účastnila výběrového řízení. Dále uvedla, že správnímu orgánu je známo, že se žalobkyně účastní velkého množství výběrových řízení, plní individuální plán. Dne 12. 6. 2024 měla odpovědná osoba označit sdělení žalobkyně za litanie. Zaměstnankyně také odmítla nemocné žalobkyni zavolat zdravotnickou záchrannou službu a vyzývala ji k opuštění ČR. Na místo byla přivolána i policejní hlídka. Dále žalobkyně namítla, že napadené rozhodnutí uvádí dávku v naprosto nedostatečné výši pod hranici částky životního minima a existenčního minima, neumožňuje přežití. Žalobkyně dále shodně namítla nezvýšení dávky z důvodu dietního stravování. Poukázala též na to, že příspěvek na bydlení není dávkou pomoci v hmotné nouzi. Je zde dle ní setrvalé úsilí správních orgánů poškodit ji na zdraví a životě. Následně žalobkyně opět namítla porušení čl. 2, 3 Úmluvy a čl. 13 a 14 Evropské sociální charty a mezinárodních smluv. Zmínila také znovu, že byla nucena opustit nemocnici z důvodu finanční tísně. Porušeno bylo právo na spravedlivý proces dle čl. 6 Úmluvy, řízení trvalo tři měsíce. Dále byl porušen čl. 8, 13 a 14 Úmluvy a Úmluva o právech osob se zdravotním postižením. Opět uvedla, že její matka je nesprávně považována za společně posuzovanou osobu. Rozhodnutí je dle ní nezákonné, nepřezkoumatelné, nebyly vypořádány její námitky ze správního řízení.
6. Žalovaný navrhl zamítnutí žalob. Ve věci doplatku na bydlení uvedl, že tato dávka byla žalobkyni přiznána od ledna 2023. Výše doplatku se výrazně snížila v březnu 2023, kdy byl žalobkyni přiznán a vyplacen příspěvek na bydlení. K odejmutí dávky od září 2023 vedlo právě zvýšení příspěvku na bydlení, ostatní započítané hodnoty (odůvodněné náklady na bydlení, příjem, částka živobytí, příspěvek na živobytí), se nezměnily. Příspěvek na bydlení byl započten souladně s § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Výpočet byl ve tvaru $(12\,959,72 - 9\,129) - (13\,129,20 + 305 - 8\,838) = -765,48$. Vzhledem k zápornému výsledku nárok zanikl. Proti výši započtených nákladů žalobkyně námitky nevznesla. Částka živobytí byla použita ve stejné výši jako pro příspěvek na živobytí. Výše příspěvku na živobytí ani příspěvku na bydlení není předmětem tohoto přezkumu. Společně posuzovaná osoba byla takto řešena souladně se zákonem, neboť s žalobkyní sdílí byt a nebyla vyloučena z okruhu společně posuzovaných osob. Dle žalovaného ze spisu nevyplývá, že by měla být žalobkyně jakkoli diskriminována či s ní bylo zacházeno nestandardně. Slovo „černá“ bylo obsaženo v přepisu odvolací námitky žalobkyně. Není zde ani vada nečinnosti, řízení trvalo necelé čtyři měsíce.
7. Ve věci příspěvku na živobytí žalovaný sdělil, že pro výpočet dávky byly zohledněny tyto skutečnosti – příjem žalobkyně v rozhodném období (únor 2024) 0 Kč, důchod společně posuzované osoby 19 116 Kč, započten ve výši 70 % dle § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, (dále též „ZPHN“), dle odst. 2 byl příjem snížen o přiměřené náklady na bydlení v maximální výši 35 % příjmu, tj. 4 683,42 Kč. Celkem započten příjem ve výši 8 697,78 Kč. Částka živobytí byla stanovena ve výši životního

minima 4 470 Kč pro společně posuzovanou osobu a ve výši existenčního minima 3 130 Kč pro žalobkyni dle § 24 odst. 1 písm. f) zákona, dále bylo zvýšeno o částku 1 238 Kč za diabetickou stravu. Celkem částka živobytí činila 8 838 Kč. Výše příspěvku na živobytí byla stanovena jako rozdíl mezi částkou živobytí a příjmem společně posuzovaných osob, tj. $8\,838 - 8\,697,78 = 140,22$ Kč. Příspěvek na bydlení není v případě příspěvku na živobytí zohledňován. Započítávány byly přiměřené náklady na bydlení, v případě žalobkyně započteny v maximální výši 35 % příjmu. Náklady na dietní stravování byly započítány do částky živobytí. Společně posuzovaná osoba byla zohledněna v souladu se zákonem, neboť se žalobkyní sdílí byt a nebyla vyloučena z okruhu společně posuzovaných osob. Z obsahu spisu nevyplývá, že by žalobkyně byla v průběhu řízení jakkoli diskriminována. Slovo „černá“ uvedené v protokolu bylo přepisem vyjádření žalobkyně. Dle žalovaného zde není namítaná nečinnost, o odvolání proti rozhodnutí ze dne 11. 4. 2024 bylo rozhodnuto dne 23. 7. 2024.

8. Městský soud v Praze na základě podaných žalob přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
9. Podle § 2 odst. 1 ZPHN *pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu, pokud tento zákon nestanoví jinak.*
10. Podle § 8 odst. 3 ZPHN *pokud užívají byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení se žadatelem o dávku nebo příjemcem dávky další osoby, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají.*
11. Podle § 8 odst. 1 ZPHN *orgán pomoci v hmotné nouzi může z okruhu společně posuzovaných osob vyloučit osobu, u které žadatel o dávku prokáže, a) že společně s ní neužívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nebo b) že ačkoliv společně s ní užívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nepodílí se s touto osobou na úhradě nákladů společných potřeb, je-li jinou osobou podle zákona o životním a existenčním minimu.*
12. Podle § 4 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, (dále jen „zákon č. 110/2006 Sb.“) *společně se pro účely tohoto zákona, není-li dále stanoveno jinak, posuzují a) rodiče a nezletilé nezaopatřené děti, b) manželé nebo partneři podle zvláštního právního předpisu; za partnera se pro účely tohoto zákona považuje také partner, se kterým občan členského státu Evropské unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů jiného členského státu Evropské unie, pokud tyto právní předpisy upravují vzájemnou vyživovací povinnost mezi partnery, c) rodiče a 1. nezletilé děti, které nejsou nezaopatřené, 2. zletilé děti, pokud tyto děti společně s rodiči užívají byt a nejsou společně posuzovány s jinými osobami podle písmene b) nebo d), d) jiné osoby, které společně užívají byt, s výjimkou osob, které prokáží, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby.*
13. Podle 21 odst. 1 ZPHN *nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.*

14. Podle § 21 odst. 2 ZPHN *splňuje-li podmínky nároku na příspěvek na živobytí více společně posuzovaných osob, náleží příspěvek na živobytí jen jednou, a to osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí orgán pomoci v hmotné nouzi, který o příspěvku na živobytí rozhoduje, které z těchto osob se příspěvek na živobytí přizná.*
15. Podle § 33 odst. 1 ZPHN *nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
16. Podle § 33 odst. 2 ZPHN *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
17. Podle § 33 odst. 3 ZPHN *nárok na doplatek na bydlení nevznikne, pokud osoba bez vážného důvodu odmítne možnost přiměřeného bydlení, které je povinna si aktivně hledat; za tímto účelem je osoba také povinna o pomoc při získání takového bydlení požádat obec, ve které má trvalý pobyt či ve které se skutečně zdržuje. Obec je povinna žádost posoudit. Pokud osobě, která ji o pomoc při získání přiměřeného bydlení požádala, nabídka takového bydlení ze strany obce nebyla učiněna, vydá jí obec písemné doporučení dalšího postupu. Pokud nabídka přiměřeného bydlení nebyla osobou akceptována, sdělí to obec příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi. Ustanovení vět první a druhé se nepoužijí u osoby, které byl poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku podle jiného právního předpisu, ze kterého byla financována úprava bytu, a u osoby obývající byt zvláštního určení, jestliže její zdravotní stav zvláštní úpravu tohoto bytu vyžaduje.*
18. Soud úvodem konstatuje, že v žádném případě nijak nezpochybňuje nepochybně špatný zdravotní stav žalobkyně, jakož ani její nevyřešenou sociální či finanční situaci. Žalobkyně se jistě nachází v nelehkých životních podmínkách, nicméně tyto skutečnosti bez dalšího nejsou důvodem pro přiznání dávek.
19. Žalobkyně v obou svých žalobách poukazovala opakovaně na nezákonnost a nepřezkoumatelnost závěrů správních orgánů, přičemž zmiňovala řadu údajných pochybení, nicméně tyto se týkaly spíše obecných otázek ve smyslu, že mělo být vůči žalobkyni postupováno nestandardně, diskriminačně apod. Výši zjištěných částek, které byly rozhodné pro výpočet dávek, žalobkyně nijak nezpochybnila. Žalobkyně v tomto ohledu pouze namítla, že byla neadekvátně jako společně posuzovaná osoba posouzena také její matka a dále, že nebyly zohledněny náklady na její dietní stravování. K doplatku na bydlení pak namítla, že byl nesprávně započítán vyplacený příspěvek na bydlení.
20. K tvrzením ohledně těchto namítaných skutečností soud uvádí, že žalovaný správně poukázal na to, že matka žalobkyně byla jako společně posuzovaná osoba označena a posouzena zcela adekvátně, a to konkrétně z důvodu, že s žalobkyní sdílí byt a náklady na něj včetně souvisejících nákladů. Zákon o pomoci v hmotné nouzi jednoznačně uvádí, koho je třeba považovat za tzv. společně posuzovanou osobu ve smyslu § 2 odst. 1 ZPHN a § 4 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., kdy nebyl naopak ve věci žalobkyně zjištěn žádný důvod

k jejímu vyloučení z posouzení dle § 8 odst. 1 ZPHN. Koncept tzv. společně posuzované osoby dává nepochybně smysl, neboť zohledňuje skutečnost, že některé (zákonem označené) osoby mohou sdílet některé příjmy a výdaje, a naopak by nebylo dostatečné hodnotit příjmovou a výdajovou situaci těchto osob samostatně. Lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2017, č. j. 6 Ads 163/2017 – 46, ve kterém soud zmínil, že: „*Zákon rozlišuje pro účely žádosti o dávky pomoci v hmotné nouzi několik skupin společně posuzovaných osob. Pro případ stěžovatelky je podstatné, že společně posuzované osoby tvoří též rodiče a jejich zletilé děti, pokud společně užívají byt [§ 4 odst. 1 písm. c) zákona o životním minimu]. V takovém případě je dle zákona lhotejné, zda mezi rodiči a zletilými dětmi existuje vzájemná vyživovací povinnost a zda společně uhrazují náklady na své potřeby či nikoliv. Určující je pouze rodinný vztah rodič-dítě a skutečnost, že společně užívají byt. Vyloučení rodiče zletilého dítěte z okruhu společně posuzovaných osob lze dosáhnout pouze tím, že žadatel o dávku prokáže, že společně s tímto rodičem byt neužívá [Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi]. [25] Naproti tomu § 4 odst. 1 písm. d) zákona o životním minimu a § 8 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi se vztahují na tzv. jiné osoby, tedy osoby, které nejsou s žadatelem v rodičovském, manželském ani partnerském vztahu. I tyto osoby se dle zákona považují za společně posuzované osoby, pokud s žadatelem užívají byt. Na rozdíl od rodičů a zletilých dětí lze však tyto jiné osoby vyloučit z okruhu společně posuzovaných osob i tehdy, pokud s žadatelem byt užívají. Žadatel však musí prokázat, že s takovou osobou trvale nežije a nepodílí se s ní na úhradě nákladů společných potřeb.*“

21. V případě matky žalobkyně bylo zjištěno, že se ze zákona jednalo o společně posuzovanou osobu a žalobkyně tento závěr nijak relevantně nezpochybnila. Naopak do žádosti o doplatek na bydlení sama vyplnila oddíl D – společně posuzované osoby, kde zmínila, že její matka je osobou, která s ní společně užívá byt, přičemž k tomu doložila mj. také nájemní smlouvu, ze které plyne, že byt pronajímá její matka. Z ničeho nevyplynulo, a tím méně, aby to žalobkyně prokázala, že by se neměla matka žalobkyně podílet na úhradě společných potřeb. Správní orgán I. st. ve smyslu uvedeného řádně zjišťoval i majetkové poměry matky žalobkyně. Chtěla-li žalobkyně žádat o dávky ze státního systému, bylo zapotřebí řešit i výši příjmů matky. Pokud žalobkyně uvádí, že její matka neměla souhlasit se zveřejněním jejích příjmů, pak soud dodává, že by za takové situace nebylo možné finanční situaci pro výpočet dávky řádně zjistit a posoudit. Žadatel je povinen sdělit a doložit veškeré potřebné relevantní skutečnosti pro výpočet dávky. K tomu soud dále odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2016, č. j. 6 Ads 219/2015 - 30, kde uvedl, že: „*je to stěžovatelka, kdo má povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku a v případě jejího nesplnění jí mj. hrozí odejmutí této dávky. Když v řízení vystala potřeba doložit určité skutečnosti a doklady, prvostupňový orgán stěžovatelku řádně vyzval (viz výše) a poučil o následcích nesplnění výzvy. Bylo poté pouze na stěžovatelce, aby na výzvu relevantním způsobem reagovala. Když stěžovatelka požadované skutečnosti neosvědčila a doklady nedoložila, neměl správní orgán důvod ani povinnost za stěžovatelku cokoli dohledávat.* V usnesení ze dne 21. 1. 2025, č. j. 1 Ads 225/2024 – 80 Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „*Dále z judikatury kasačního soudu vyplývá, že pokud příjemce dávky rozhodné skutečnosti neosvědčí, porušuje svou povinnost vyplývající z ustanovení § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi a vystavuje se tím zároveň následkům předvídaným v ustanovení § 49 odst. 5 a 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tzn. zamítnutí žádosti, zastavení výplaty dávky či jejímu odnětí, či případně uložení pořádkové pokuty (viz např. rozsudky ze dne 19. 4. 2016, č. j. 6 Ads 219/2015 - 30, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016 - 46, ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020 - 29, na které ostatně poukazuje sám stěžovatel).*“

22. Zjištění příjmů a výdajů je z hlediska přiznání a výpočtu dávek klíčové a platí i pro společně posuzovanou osobu, nejedná se o věc volby, zda bude chtít dotyčný potřebné údaje sdělit. Pokud je dotyčný sdělit nechce, pak nelze o dávky žádat. Alternativně lze danou osobu vyloučit z okruhu společně posuzovaných osob, to však pouze tehdy, pokud by žalobkyně prokázala, že s matkou trvale nežije a nepodílí se společně na úhradě výdajů, což se však nestalo, neboť tomu bylo právě naopak.
23. Co se týče doplatku na bydlení, uvedl žalovaný, že tato dávka byla žalobkyni přiznána od ledna 2023. Výše doplatku se výrazně snížila v březnu 2023, kdy byl žalobkyni přiznán a vyplacen příspěvek na bydlení. K odejmutí dávky od září 2023 vedlo právě zvýšení příspěvku na bydlení, ostatní započítané hodnoty (odůvodněné náklady na bydlení, příjem, částka živobytí, příspěvek na živobytí), se nezměnily. Příspěvek na bydlení byl započten souladně s § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Výpočet byl ve tvaru $(12\,959,72 - 9\,129) - (13\,129,20 + 305 - 8\,838) = -765,48$. Částka živobytí byla použita ve stejné výši jako pro příspěvek na živobytí.
24. Soud k tomu konstatuje, že z rozhodnutí ze dne 21. 2. 2023 plyne, že doplatek na bydlení byl žalobkyni přiznán od ledna 2023, a to ve výši 8 615 Kč měsíčně. Dále je ve spise dokumentován rovněž další vývoj, konkrétně postupné snižování výše doplatku (rozhodnutí ze dne 25. 2. 2023 o snížení doplatku na 8 398 Kč měsíčně od 1. 2. 2023, ze dne 14. 3. 2023 o snížení na částku 1 573 Kč měsíčně od 1. 3. 2023, ze dne 30. 5. 2023 o tom, že od 1. 5. 2023 se příspěvek snižuje na 1 064 Kč měsíčně, ze dne 14. 6. 2023 o snížení na částku 616 Kč měsíčně od 1. 6. 2023, ze dne 9. 8. 2023 o snížení na částku 426 Kč měsíčně od 1. 7. 2023 a ze dne 16. 10. 2023 o odnětí doplatku od 1. 9. 2023). Pochybení ve výpočtu soud nenalezl, pouze pro úplnost doplňuje, že podle § 35 ZPHN *výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem a) osoby (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby, nebo b) osoby a společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob; pokud však v rámci společně posuzovaných osob, které jsou posuzovány pro účely pomoci v hmotné nouzi, není některá z osob považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou, stanoví se výše doplatku na bydlení s poměrnou částí příspěvku na živobytí připadající na osobu, která není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou*. Částka živobytí společně posuzovaných osob byla stanovena jako součet částky životního minima první společně posuzované osoby ve výši 4 470 Kč a životního minima žalobkyně ve výši 3 130 Kč, kdy u žalobkyně došlo ke snížení částky životního minima na částku existenčního minima (§ 24 odst. 1 písm. f) ZPHN), s tím, že životní minimum žalobkyně bylo ještě navýšeno o částku 1 238 Kč za náklady na diabetickou stravu, celkem tedy součet životního minima obou osob byl 8 838 Kč. Další částky užit ve výpočtu představovaly odůvodněné náklady na bydlení ve výši 12 959,72 Kč (náklady za energie 2 050 Kč, služby 747,72 Kč, ostatní služby 524 Kč, započítané nájemné 9 638 Kč), příjem žalobkyně v rozhodném měsíci 0 Kč, příjem společně posuzované osoby 18 756 Kč, tj. 70 % 13 129,20 Kč a příspěvek na bydlení vyplacený v srpnu 9 129 Kč.
25. Ve věci příspěvku na živobytí žalovaný zmínil, že pro výpočet dávky byly zohledněny tyto skutečnosti – příjem žalobkyně v rozhodném období (únor 2024) 0 Kč, důchod společně posuzované osoby 19 116 Kč, započten ve výši 70 % dle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, dle odst. 2 byl příjem snížen o přiměřené náklady na bydlení v maximální

výši 35 % příjmu, tj. 4 683,42 Kč. Celkem započten příjem ve výši 8 697,78 Kč. Částka živobytí byla stanovena ve výši životního minima 4 470 Kč pro společně posuzovanou osobu a ve výši existenčního minima 3 130 Kč pro žalobkyni dle § 24 odst. 1 písm. f) zákona, dále bylo zvýšeno o částku 1 238 Kč za diabetickou stravu. Celkem částka živobytí činila 8 838 Kč. Výše příspěvku na živobytí byla stanovena jako rozdíl mezi částkou živobytí a příjmem společně posuzovaných osob, tj. $8\,838 - 8\,697,78 = 140,22$ Kč. Příspěvek na bydlení není v případě příspěvku na živobytí zohledňován. Započítávány byly přiměřené náklady na bydlení, v případě žalobkyně započteny v maximální výši 35 % příjmu. Náklady na dietní stravování byly započítány do částky živobytí. Soud pochybení taktéž neshledal, bylo postupováno souladně s § 23 písm. b) ZPHN, podle kterého *výše příspěvku na živobytí činí, není-li dále stanoveno jinak, za kalendářní měsíc rozdíl mezi částkou živobytí společně posuzovaných osob (§ 24 odst. 3) a příjmem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2); pokud však v rámci společně posuzovaných osob, které jsou posuzovány pro účely pomoci v hmotné nouzi, není některá z osob považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou, stanoví se výše příspěvku na živobytí bez poměrné části příspěvku na živobytí připadající na osobu, která není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou.*

26. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně ohledně samotného provedení výpočtu dávek, konkrétně zohledňovaných částek, nenamítla ničeho, vyjma námitky, kterou vznesla u obou dávek, kdy namítla, že nebyly započteny náklady na dietní stravování. Toto ale zohledněno bylo, a to ve výši 1238 Kč v rámci výpočtu příspěvku na živobytí. Podle § 29 ZPHN platí, že *částka živobytí osoby se zvyšuje, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje podle doporučení příslušného odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování, měsíčně o částku, kterou pro jednotlivé typy diet stanoví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis dále stanoví odbornost lékaře, který je příslušný k potvrzení potřeby příslušného typu diety.* Podle § 1 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, se *částka živobytí osoby, jejíž zdravotní stav podle doporučení příslušného odborného lékaře vyžaduje zvýšené náklady na dietní stravování, zvyšuje měsíčně u diety diabetické o 1 238 Kč.* Tedy částka zohledněná ve výpočtu byla zcela odpovídající a souladná s právními předpisy.
27. Obdobné platí o námitce, že nebyl správně započítán příspěvek na bydlení. K tomu soud opět poukazuje na znění § 35 ZPHN, který naopak výslovně stanoví, že *výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, ..., tedy zákon jednoznačně uvádí, že příspěvek na bydlení relevanci pro výpočet doplatku na bydlení má naopak zásadní.* Žalobkyně pak ani nezpochybnila, že by jí příspěvek na bydlení neměl být vyplacen, jeho provedenou výplatu nijak nerozporovala. Neuvedla ani nic konkrétnějšího k tomu, v čem mělo spočívat nesprávné započtení. Soud nenalezl ani jiné pochybení týkající se výpočtu dávek.
28. Pokud žalobkyně namítá obecně, že výše její dávky je nedostatečná a nestačí na přežití, pak soud k tomu uvádí, že důvodem snížení doplatku na bydlení žalobkyni byla skutečnost, že jí byla v rozhodném měsíci srpnu 2023 vyplacena vyšší částka dávky státní sociální podpory příspěvku na bydlení, a to ve výši 9 129 Kč. Žalobkyně tedy zjevně čerpá dávek vícero, byť její zjištěné příjmy byly v příslušné době nulové. V rozhodnutí bylo mj. také konstatováno, že žalobkyně je bez příjmu, nicméně byl zohledněn příjem její matky, konkrétně starobní důchod. Nelze tedy říci, že by žalobkyně byla zcela bez prostředků, naopak je zjevné, že čerpá také jiné dávky, jejichž výše byla v rozhodné době pro posouzení vyšší. Zvýší-li se výše

jedné dávky oproti druhé, kdy toto snížení (či odnětí) může být i právě důsledkem zvýšení první dávky, nelze v tomto spatřovat bez dalšího nezákonnost, neboť výpočty dávek jsou zákonem jasně definovány a konkrétně pro výši doplatku na bydlení měla význam skutečnost, že byl vyplacen vyšší příspěvek na bydlení. V dané věci žalobkyně je pak patrné, že správní orgán se zabýval posouzením výše dávky opakovaně, kdy postupně její výši snižoval, až jej nakonec odebral. Ohledně příspěvku na živobytí pak došlo k jeho navýšení, a to z částky 50 Kč a na 141 Kč. S žalobkyní lze souhlasit, že jde o nízkou částku, ale výpočet byl proveden souladně se zákonem a jak soud již uvedl, příjem žalobkyně nelze hodnotit izolovaně, ale je naopak nezbytné jej vnímat v kontextu veškerých dalších dávek, jejichž je žalobkyně příjemkyní.

29. Žalobní námitky žalobkyně se opakovaně dotýkají otázek diskriminace, segregace či porušování obecných a dalších zásad deklarovaných v mezinárodních úmluvách, kdy žalobkyně opakovaně akcentuje, že byla správními orgány poškozena, diskriminována atp. S těmito námitkami se soud neztotožnil, přičemž v postupu správních orgánů naopak nenalezl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by žalobkyně měla být poškozena z důvodu diskriminace, jak namítá.
30. Žalobkyně jako konkrétní příklad uvedla, že v rozhodnutí mělo být v rámci obsahu přepisu protokolu z osobního jednání zmíněno slovo „černá“, k tomu soud však uvádí, že již ze znění námítky je zjevné, že slovo „černá“ vyslovila při jednání sama žalobkyně, která se takto označila. Pokud tedy výstup z tohoto jednání obsahoval slovo „černá“, pak je tomu tak z důvodu, že toto slovo sdělila žalobkyně správnímu orgánu. Správní orgány na toto sdělení nijak nereagovaly, tím méně aby žalobkyni diskriminovaly, pokud byl o jednání sepsán protokol, který průběh jednání dokumentoval, pak šlo naopak o žádoucí postup. Ve správním spise ve věci doplatku na bydlení soud kopii žalobkyní uváděného protokolu nenalezl, jeho součástí je pouze protokol o jednání ze dne 16. 1. 2023 a 8. 2. 2023, kdy ani v jednom z nich žádná zmínka o slovu „černá“ uvedena není. Lze se plně ztotožnit s žalovaným, že slovo „černá“ je pouze obsaženo v příslušném napadeném rozhodnutí v části rekapitulace odvolacích námitek žalobkyně. Ve správním spise ve věci příspěvku na živobytí je protokol ze dne 6. 3. 2023 založen, přičemž skutečně obsahuje slovo „černá“, nicméně, jak bylo popsáno výše, je tomu tak proto, že toto sdělila správnímu orgánu sama žalobkyně, žalovaný proto správně posoudil, že dané nepředstavovalo žádnou závadu, nýbrž přepis vyjádření žalobkyně.
31. Soud nenalezl ani jiné důkazy o tom, že by vůči žalobkyni mělo být postupováno jakkoli nezákonně či diskriminačně, přípis y jí poslané neobsahují naopak nic jakkoli nestandardního, co by mohlo být jakkoli vykládáno ve smyslu diskriminace žalobkyně. Korespondence byla vedena ve zcela běžné rovině, kdy bylo žalobkyni oznamováno, jak bude dále pokračováno. Rovněž soud nespatriil v postupu správních orgánů ani žádná jiná zásadní pochybení či doklady o nečinnosti. Žádné znaky diskriminace neplynou ani z obsahu jednotlivých rozhodnutí, kdy v jejich odůvodnění se správní orgány zaměřily na detaily výpočtu jednotlivých dávek, respektive v rozhodnutích o odvolání na posouzení odvolacích námitek.
32. Soudu je zároveň z jeho činnosti známo, že žalobkyně vede u zdejšího soudu celou řadu obdobných řízení, v nichž namítá totožné skutečnosti týkající se údajného pochybení správních orgánů. Obdobnými námitkami se pak zdejší soud zabýval mj. v rozsudku ze dne 30. 9. 2021, č. j. 2 Ad 34/2019 – 123, kde je mj. taktéž neshledal důvodnými a uvedl: „Z předloženého správního materiálu nevyplyvá, že by žalobkyně byla v nynějším řízení ve věci

posouzení jejího nároku na dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ze strany správních orgánů diskriminována z důvodu svého původu, rasy, sociálního postavení, zdravotního stavu či jiného kritéria, ani že by vůči ní bylo postupováno jakýmkoliv nestandardním způsobem. Soud se neztotožnil s tvrzením žalobkyně, že by se v jejím případě správní orgány dopouštěly vědomé a plánované nečinnosti, či by postupovaly vůči ní úmyslně nezákonně.“

33. Lze dodat, že žalovaný se v obou svých rozhodnutích vypořádal s odvolacími námitkami a prvostupňová rozhodnutí přezkoumal z hlediska správnosti výpočtu, ale i tvrzení žalobkyně, proto ani tato žalobní námitka není důvodná.
34. S ohledem na výše uvedené soud žaloby podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
35. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně ve věci samé úspěch neměla, náhrada nákladů řízení jí proto nenáleží. Žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 22.5. 2025

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce